

УДК: 625.7

Ткачук І.М., к.е.н., доцент

Луцький національний технічний університет

АНАЛІТИЧНА РОБОТА ПІДПРИЄМСТВ ГАЛУЗИ ДОРОЖНЬОГО ГОСПОДАРСТВА

Постійні ринкові зміни потребують від власників підприємств раціональних заходів, здатних усунути невизначеність та забезпечувати ефективну діяльність у майбутньому. Одним з найбільш адекватних засобів оцінки за дійсним станом та формування майбутньої стратегії розвитку підприємства є своєчасно проведений економічний аналіз.

Ключові слова: аналіз, аналітична робота, ефективність, оцінка, фінансування.

Tkachuk I.N.

REPORT OF ROAD SECTOR COMPANIES

Regular market changes require owners of rational action, capable to eliminate uncertainty and provide efficient operation in the future. One of the most adequate means for evaluation of actual state and future development strategy is timely conducted economic analysis.

Keywords: analysis, analytical work, efficiency, evaluation, financing.

Ткачук И.Н.

АНАЛИТИЧЕСКАЯ РАБОТА ПРЕДПРИЯТИЙ ОБЛАСТИ ДОРОЖНОГО ХОЗЯЙСТВА

Постоянные рыночные изменения требуют от владельцев предприятий рациональных мер, способных устранить неопределенность и обеспечивать эффективную деятельность в будущем. Одним из наиболее адекватных средств оценки за действительным состоянием и формирования будущей стратегии развития предприятия является своевременно проведенный экономический анализ.

Ключевые слова: анализ, аналитическая работа, эффективность, оценка, финансирование.

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Організуючи діяльність, кожне підприємство намагається зайняти певний сегмент на ринку. Для реалізації наміченої мети окреслюються відповідні цілі, які залежать від етапів життєвого циклу проекту, а також від внутрішніх і зовнішніх факторів, що впливають на поведінку господарюючого суб'єкта. Фінансовий результат є не тільки

індикатором ефективності діяльності господарських систем підприємства, а й певним показником привабливості для інвесторів і власників. Як висновок, на підприємстві, що прагне до фінансової результативності, важливістю набуває оцінка ситуацій та прийняття господарських рішень, відповідальність за кінцеві результати, це в свою чергу потребує особливих вимог до його управління.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Згідно досліджень, використовуваних в даний час у практичній роботі підприємств дорожньої галузі методи оцінки та планування не забезпечують повною мірою вирішення поставлених завдань. Це пояснюється наступними причинами: відсутністю багатоваріантного та системного підходу до аналітичної роботи; недосконалістю планової діяльності в ринкових умовах господарювання; невикористанням оптимальних методів планування діяльності; недооцінкою факторів ризику та невизначеності при аналізі й плануванні, а також прийнятті рішень.

Цілі статті. Метою дослідження є теоретичне та практичне узагальнення ролі аналітичної роботи в управлінні підприємств галузі дорожнього господарства. Оскільки, успішне сьогоденне функціонування підприємств неможливо уявити без своєчасної оцінки стану господарської діяльності та її раціонального планування, які забезпечуються завдяки ефективно проведеному економічному аналізу.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Підприємства є лише виконавцями, вони позбавлені самостійного вибору програми дій і прийняття управлінських рішень стосовно використання ресурсів отриманих із бюджету. Право ж розподілу фінансових і виробничих ресурсів, а також контроль за результатами праці зосереджені у руках адміністративної системи. Отже, діяльність підприємств галузі дорожнього господарства, незважаючи на ринковий вектор розвитку держави, і надалі залежить від централізованого, командно-адміністративного розподілу коштів на їх фінансово-господарське забезпечення.

Головними причинами існуючих у дорожній галузі проблем є:

1) громіздка система органів управління автомобільними дорогами;

2) недоліки законодавчого забезпечення підприємств галузі дорожнього господарства (в даний час відсутні законодавчі та нормативні акти, що визначають напрями розвитку галузі, встановлюють права та обов'язки органів і організацій, що взаємодіють між собою в процесі фінансування, проектування, будівництва, реконструкції та утримання автомобільних доріг);

3) відсутність реальної конкуренції при розміщенні замовлень на виконання дорожніх робіт;

4) витрати на дорожні роботи часто перевищують фактичне фінансування, що призводить до утворення ланцюжка неплатежів і погіршення фінансового становища дорожніх підприємств;

5) недосконалість в організації централізованих закупівель основних матеріально-технічних ресурсів для робіт з будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг, а саме несвоєчасне постачання продукції та матеріально-технічних ресурсів дорожнім організаціям, невідповідність якості поставленої продукції технічним вимогам;

6) відсутність практичного техніко-економічного обґрунтування проектів і ціноутворення. У результаті відбувається значне зростання реальної вартості об'єктів порівняно з кошторисною вартістю.

Саме на користувачів автошляхами непосильним тягарем лягають витрати, пов'язані з поганим станом дорожнього господарства держави. За даними досліджень, виконаних Світовим банком реконструкції і розвитку, у випадках, коли через нестачу коштів допускається погіршення стану дороги з інтенсивністю руху 500 автомобілів на добу, недовкладення кожного долару в її утримання та ремонт призводить до збільшення собівартості автомобільних перевезень на 2 - 3 долари США. Як результат, економія витрат на ремонт і утримання доріг є не лише не вигідною, але і обертається збільшенням загальної вартості перевезених товарів через підвищення витрат на транспортні послуги. У середньорічному кожен долар, витрачений на ямковий ремонт і укладання нового шару асфальтобетону, дозволяє заощадити від 1,4 до 44 доларів США експлуатаційних витрат залежно від інтенсивності руху [2].

Сучасні умови економічного розвитку припускають зміни підходів до управління виробництвом, до порядку формування інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень,

спрямованих на забезпечення економічної безпеки функціонування підприємства. Відповідно, зміст управління підприємством галузі дорожнього господарства необхідно розглядати з урахуванням внутрішнього і зовнішнього середовища безпеки діяльності.

Слушною є думка проф. Лімітовського М.А., з якою не можливо не погодитись, а саме, що можливості організації для здійснення намічених планів визначаються станом її зовнішнього і внутрішнього середовища. Якщо зовнішнє середовище характеризується відносинами з постачальниками, замовниками і конкурентами, тобто в кінцевому підсумку можливостями і погрозами, то внутрішнє середовище - сильними і слабкими сторонами організації. Визначення цих сильних і слабких сторін є завданням аналізу організаційних ресурсів або внутрішнього аналізу [3].

Однією з основних умов вдосконалення подальшої роботи підприємств галузі дорожнього господарства є аналіз їх фінансово-господарської діяльності. При цьому аналіз повинен представляти не лише дослідження результатів діяльності підприємств та виявлення недоліків у роботі, але й забезпечувати підрахунок внутрішніх резервів, які міститимуть конкретні заходи для ефективнішої роботи. Також варто враховувати і те, що вивчення будь-якого явища нерозривно пов'язане із взаємодією інших факторів. Відповідно виникає потреба у систематичному проведенні економічного аналізу за всіма показниками з найменшими витратами сил і часу.

Проведення аналітичної роботи повинно містити такі основні позиції, як виявлення позитивних і негативних сторін у діяльності підприємства; узагальнення використання зарубіжного досвіду та можливості його застосування; виявлення та вивчення резервів; розробка заходів для усунення виявлених недоліків.

Для оцінки діяльності наявна інформація повинна групуватися за такими напрямками, як: 1) види робіт по кожному центру відповідальності і в цілому по підприємству (нове будівництво, реконструкція, ремонт і т.д.); 2) види витрат по підприємству в цілому і по кожному виду робіт у розрізі технологічних етапів.

Організувати аналітичну роботу виробничої діяльності підприємства галузі дорожнього господарства варто за наступними основними показниками:

– виконання виробничої програми;

- виконання кошторису та формування собівартості робіт;
- забезпеченість основними матеріальними ресурсами;
- забезпеченість персоналом;
- забезпеченість та використання основних засобів.

Порівнянність відповідних показників з аналогічними підприємств галузі дає можливість виявити кращі варіанти для раціональної роботи у подальшому.

Головне в фінансовому процесі полягає в тому, щоб вкластися і дотриматися встановленого вартісного ліміту на звітний період, у межах наявних джерел фінансування. Оперування загальними вартісними показниками в межах доведених лімітів, а не конкретними показниками, наприклад, не дозволяє ефективно використанню матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

Комплексна ефективність використання всіх коштів, що виділяються підприємствам галузі дорожнього господарства, багато в чому визначається не лише їх абсолютною величиною, а й структурою їх використання, зокрема, пропорціями коштів на експлуатацію автомобільних доріг і на нове будівництво. У випадках недостатнього фінансування галузі дорожнього господарства особливого значення набуває дотримання оптимальних пропорцій у розподілі коштів.

Висновки. Саме адекватність застосування певного інструменту з усього набору інструментарію, доступного для компанії, і визначає успіх або неуспіх у її розвитку. Адже, в певних ситуаціях, за відсутності належної оцінки фактичного стану доріг, зменшення коштів на їх експлуатацію на користь збільшення нового будівництва є неефективним у зв'язку зі свідомо більшою його капіталомісткістю.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про джерела фінансування дорожнього господарства України» від 18.09.1991 №1562 - XII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1562-12>
2. Комлев И. Почему в Мурманске худые дороги. [Електронний ресурс] / И. Комлев – Режим доступу: <http://www.kp.ru/daily/24104/330068/>
3. Лимитовский М.А. Анализ ресурсов организации [Електронний ресурс] / Лимитовский М.А. – Режим доступу: http://www.elitarium.ru/2008/05/23/analiz_resursov_organizacii.html